

60-LECIE URODZIN ALEKSANDRA GIEYSZTORA

17 VII 1976 r. upłynęła 60-ta rocznica urodzin profesora Uniwersytetu Warszawskiego dr hab. Aleksandra Gieysztora b. dziekana Jego Wydziału Historycznego, b. prorektora tej uczelni oraz b. wieloletniego dyrektora Jego Instytutu Historycznego, członka PAN, doktora h. c. wielu uczelni zagranicznych oraz długoletniego członka Komitetu Redakcyjnego naszego pisma.

W swej wielostronnej i bogatej działalności naukowo-badawczej ma prof. A. Gieysztor liczne wytrawne pozycje poświęcone dziejom i kulturze Słowian oraz Polski średniowiecznej. Należy do uczonych, którzy w sposób istotny przyczynili się do rozwoju badań nad początkami państwa polskiego, z jednej strony jako twórca wielu cennych prac z tego zakresu, z drugiej strony jako inspirator poczyniń swoich uczniów, z których wielu wypromował, a część z nich osiągnęła najwyższe tytuły profesorskie. Szczególne przy tym zasługi położył w okresie kierowania b. Kierownictwem Badań nad Początkami Państwa Polskiego w latach 1949 - 1953.

Należy do uczonych o nazwisku dobrze znanym w zagranicznych ośrodkach naukowych. Nie ma też przesady w zdaniu, że jest wybitnym i wysoce cenionym ambasadorem polskiej myśli historycznej za granicą.

W. H.

60 ROCZNICA URODZIN GERARDA LABUDY

28 III 1976 r. ukończył 60 rok życia znakomity historyk polski — profesor Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu dr hab. Gerard Labuda, członek rzeczywisty PAN i od samego początku powstania naszego pisma członek jego Komitetu Redakcyjnego. Mało jest uczonych potrafiących w sposób równie harmonijny i umiejętny łączyć wielostronną działalność naukowo-organizacyjną z wielkiej klasy pracą badawczą, mało jest takich, którzy na obu polach potrafili zaznaczyć swój poważny w nich udział. Prof. Gerard Labuda sprawował bowiem m. in. zarówno obowiązki rektora Swego macierzystego Uniwersytetu, jak też pełnią do dziś funkcję prezesa Oddziału Poznańskiego Polskiej Akademii Nauk. Jego prace badawcze poświęcone głównie, ale nie wyłącznie, mediewistyce, stanowią monument o nieprzemijającej wartości. Pełniły one wybitnie naprzód m. in. wiedzę o początkach państwa polskiego. Trwałym wyrazem Jego twórczości pozostanie także

niemal już zrealizowany monumentalny *Słownik Starożytności Słowiańskich*. Współredakcja z prof. Z. Stieberem, członkiem rzeczywistym PAN oraz umiejętne dobór współpracowników spowodowały, że uzyskaliśmy dzieło jedyne swego rodzaju w światowej slawistyce.

W. H.

PIOTR NIKOŁAJEWICZ TRETJAKOW
(1909 - 1976)

W połowie 1976 r. doszła do nas smutna wiadomość, że w Leningradzie zmarł w pełni sił twórczych jeden z najwybitniejszych radzieckich archeologów-slawistów Piotr Nikołajewicz Tretjakow, członek-korespondent AN ZSRR, doktor nauk historycznych i starszy naukowy pracownik Instytutu Archeologii AN ZSRR. Swoją udział w terenowych pracach badawczych rozpoczął jeszcze jako uczeń gimnazjum kostromskiego, które ukończył w 1926 r. Później, równocześnie ze studiami podjął pracę w b. Akademii Historii Kultury Materialnej przekształconej w następnych latach w Instytut o tej nazwie, a w latach pięćdziesiątych w Instytut Archeologii AN ZSRR. W placówce tej, z przerwą w latach wojny ojczyźnianej, w czasie której pracował w Czerwonej Armii, był czynny do końca swego niezwykle aktywnego życia jako działacz polityczny i pracownik naukowo-badawczy. Zapalony badacz terenowy, od 1929 r., kierownik wielu ekspedycji, przyczynił się do uratowania licznych bezcennych zabytków archeologicznych Kraju Rad oraz systematycznego zbadania dużej liczby obiektów, m. in. ważnych dla lepszego poznania problematyki etnogenezy Słowian oraz średniowiecznej kultury Rusi. Opublikował wreszcie wiele prac, z których część tłumaczona była na języki obce, m. in. polski. Studia te, nieraz kontrowersyjne, przyczyniły się wydatnie do postępu wiedzy o przeszłości Słowian.

W 1970 r. ukazał się z okazji 60-lecia Jego urodzin (1909) zbiór prac poświęconych Jego wybitnej działalności. W księdze ogłoszonej pt. *Drevnie Slavjanie i ich sosedi* znajdujemy życiorys oraz szczegółową charakterystykę prac naukowych Piotra N. Tretjakowa, sylwetkę uczonego, oddanego bez reszty sprawom Swego wielkiego kraju oraz archeologii.

Piotr N. Tretjakow był od wielu lat powiązany licznymi więzami z archeologią polską. Od swego pobytu u nas w 1948 r. stale wracał myślami do badaczy polskich, co znajdowało wyraz w licznych Jego publikacjach, w których nieraz odwoływał się do opinii naszych archeologów. Od tego samego roku niżej podpisany miał okazję spotykania się ze zmarłym wybitnym uczonym. W każdym spotkaniu nieodmiennie okazywał swą sympatię do Polski i jej badaczy. Jego dorobek pozostanie też na trwałe w pamięci archeologów polskich, podobnie jak serdeczne wspomnienie o Jego przyjaznych uczuciach do nas.

Witold Hensel

